

Tételek a szóbeli vizsgához

1. A kora újkori Európa népesedési viszonyai és gazdasága a XVI–XVII. században [BARTA 18-33, HAHNER 27-37, OROSZ 22-73.]
2. A nagy földrajzi felfedezések és a gyarmati kereskedelem kialakulása [OROSZ 103-122, POÓR 377-402, FE-AR 85-112]
3. A reformáció és a konfesszionalizáció története a kora újkorban [BARTA 80-87, FE-AR 60-84, HAHNER 69-76, OROSZ 352-368, POÓR 283-311, 332-373]
4. Anglia a XVI. században, az anglikán egyház kialakulása [POÓR 46-69, OROSZ 156-162]
5. Franciaország a XVI. században, a francia vallásháborúk története [POÓR 191-210, 312-331, OROSZ 177-181]
6. A Szent Római Birodalom és a Habsburgok összetett monarchiája [HAHNER 191-194, 203-206, OROSZ 189-196, 206-213]
7. V. Károly és II. Fülöp birodalma [POÓR 235-256, OROSZ 145-151]
8. A németalföldi háborúk, Hollandia és Spanyol-Németalföld a kora újkorban [BARTA 113-120, HAHNER 258-263, 268-269, OROSZ 171-176, 234-237]
9. A Stuart-kori Anglia, az angol forradalmak [BARTA 120-129, HAHNER 153-171, POÓR 46-69, 211-234, OROSZ 162-168]
10. A harmincéves háború és a vesztfáliai béke [BARTA 137-146, HAHNER 93-97, POÓR 28-45, OROSZ 198-199, 299-308]
11. A Napkirály kora Franciaországban [BARTA 102-103, HAHNER 98-109, OROSZ 182-185]
12. Az Ibériai-félsziget és Itália a kora újkorban [HAHNER 275-282, OROSZ 151-152, 153-155, 202-206]
13. Svédország és harca az északi hegemóniáért [HAHNER 309-313, 317-319, OROSZ 224-230]
14. Az Oszmán Birodalom virágkora és hanyatlása [OROSZ 248-254, 323-326]
15. A lengyel-litván unió XVI–XVII. századi története [HAHNER 321-332, OROSZ 215-237]
16. Az Orosz Birodalom kialakulása és megerősödése a kora újkorban [HAHNER 231-237, OROSZ 238-247]
17. A tudomány, valamint a szellemi és a művészeti áramlatok változásai a XVI–XVII. században. [HAHNER 82-83, OROSZ 345-391]

Témakörök a választható szemináriumi témához

1. V. Károly uralkodása. A reformáció és következményei a Szent Római Birodalomban és Európa államaiban.
2. Anglia és Franciaország a XVI. században. (egyház, állam, akasztófa)
3. A németalföldi háborúk története. A harmincéves háború.
4. Svédország, Lengyelország, Oroszország a XVII. században. (hatalmi versengés)
5. Franciaország a Napkirály korában. Az abszolutizmus elmélete és gyakorlata.
6. A német nyelvű államok (Bajorország, Szászország, Poroszország) a vesztfáliai béke után.
7. Az angol politikai modell kialakulása. Angol-holland háborúk.
8. Spanyol Habsburgok és háború a spanyol örökségért.
9. Itália államai a kora újkorban.
10. A tudomány, a kultúra és a szellemi áramlatok változásai a XVII. században.

Kötelező szakirodalom a vizsgához

- [ABSZ] *Dévényi Anna–Forgó András–Gózszy Zoltán (szerk.): Az abszolutizmus kora.* Pécs, Kronosz 2019.
- [BARTA] *Ifj. Barta János: Napkirályok tündöklése. Európa a 16–18. században.* Debrecen, 1996.
- [FE-AR] *Fernández-Armesto, Felipe: Az újkor története (Alternatív világtörténet).* Bp., 2001.
- [HAHNER] *Hahner Péter: A régi rend alkonya. Egyetemes történet 1648–1815.* Bp., 2006.
- [OROSZ] *Orosz István–ifj. Barta János–Angi János (szerk.): Európa az újkorban.* Debrecen, 2006.
- [POÓR] *Poór János (szerk.): A kora újkor története.* Bp., 2009. [különösen: 11–70, 167–445.]

Poór János (szerk.): Kora újkori egyetemes történeti szöveggyűjtemény. Bp., Osiris, 2000. [15–92, 177–235, 353–376.]

Tájékoztató szakirodalom tematikus bontásban

Általános és összefoglaló munkák

- Boškowska, Nada (ed.): Die Frühe Neuzeit in der Geschichtswissenschaft.** Paderborn, Wien, 1997.
- Braudel, Fernand: A Földközi-tenger és a mediterrán világ II. Fülöp korában. I–III. k.* Bp., 1996.
- Chaunu, Pierre: A klasszikus Európa.* Bp., 1971.
- Gonda Imre–Niederhauser Emil: A Habsburgok. Egy európai jelenség.* Bp., 1998.
- Guitman Barnabás: Hol a határ? Korszakok rétegződése, illúzió és folytonosság.* In: *Utak a Teleki térről.* Szerk.: Szekér Nóra, Kávássy János, Nagymihály Zoltán, Lakitelek, Antológia, 2018, 113–122.
- Guitman Barnabás–Korpás Zoltán–Tóth Ferenc–B. Szabó János: A magyarországi török várháborúk nemzetközi háttere, 1547–1556. Világtörténet 9(2019)2 253–294.*
- Hajnal István: Az újkor története.* Bp. 1988. Egyetemes történet III. (Reprint)
- Handbuch der Geschichte der Internationalen Beziehungen II., III.**
- Kennedy, Paul: Nagyhatalmak tündöklése és bukása. Gazdasági változások és katonai konfliktusok 1500–2000.* Bp., 1992.
- Képes György (szerk.): Az abszolút monarchia.* Bp., 2011.
- Kis Gergely–Radó Bálint–Sashalmi Endre: Abszolutizmus és isteni jogalap.* Bp., 2006.
- Schilling, Heinz: Az európai hatalmi rendszer 1600 körül - a kora újkori felekezeti fundamentalizmus és annak meghaladása. Történelmi Szemle 45(2003), 201–212.*
- Pounds, Norman J. G.: Európa történeti földrajza.* Bp., 1997.

Egyes országok története

- Burke, Peter: The fabrication of Louis XIV.* London, 2011.
- Duby, Georges (szerk.): Franciaország története.* Bp., 2005.
- Engelmann, Bernd: Poroszország. A lehetőségek hazája.* Bp. 1986.
- Evans, Robert: The Making of the Habsburg Monarchy 1550-1700.** Oxford, 1979.
- Font Mária–Krausz Tamás–Niederhauser Emil–Szvák Gyula: Oroszország története.* Bp., 1997.
- Fulbrook, Mary: Németország története.* Bp., 1993.
- García de Cortázar, Fernando–González Vesga, José Manuel: Spanyolország története.* Bp., 2001.
- Guitman Barnabás: Fejezetek a schmalkaldeni háború történetéből. Világtörténet (2014)2 295–317.*
- Hahner Péter: Franciaország története. Bp., 2002.**
- Hamann, Brigitte: Habsburg lexikon.* Bp., 1990.
- Hearder, Harry: Olaszország rövid története.* Bp., 1992.
- Lockhart, Paul Douglas: Sweden in the Seventeenth Century.* Palgrave 2004.
- Stollberg-Rilinger, Barbara: Das Heilige Römische Reich Deutscher Nation. Vom Ende des Mittelalters bis 1806.* Verlag C. H. Beck, 2006.
- Szántó György Tibor: Anglikán reformáció, angol forradalom.* Bp., 2000.
- Szántó György Tibor: Anglia története.* Bp., 1987.
- Szarka, László (szerk.): Csehország a Habsburg Monarchiában, Bp., 1989.*
- Székely György: Cseh- és Lengyelország a késő középkorban. A Habsburgok felemelkedése. In: Klaniczay Gábor (szerk.): Európa Ezer éve. A középkor. III. k. Bp., 2004, 258–269.*
- Szokolay Katalin: Lengyelország története.* Bp., 1997.

Topolsky, Jerzy: Lengyelország története. Bp., 1989.
Tusor Péter: A barokk pápaság (1600–1700). Bp., 2004.
Wittmann Tibor: Németalföld aranykora. Bp., 1965.
Zöllner, Erich: Ausztria története. Bp. 1998.

Gazdaság, technika, társadalom, népesedés

Benevolo, Leonardo: A város Európa történetében. Bp. 1994.
Braudel, Fernand: Anyagi kultúra, gazdaság és kapitalizmus XV–XVIII. század. A mindennapi élet struktúrái: a lehetséges és a lehetetlen. Bp., 2004.
Cameron, Rondo: A világgazdaság rövid története. Bp., 1994.
Diederiks, Herman A. (et al.): Nyugat-európai gazdaság- és társadalomtörténet. Bp., 1995.
Livi-Bacci, Massimo: A világ népességének rövid története. Osiris, Bp., 1999.

Reformáció, felekezetszerveződés

Friedenthal, Richard: Luther élete és kora. Bp., 1983.
Gárdonyi Máté: Bevezetés a Katolikus Egyház történetébe. Bp., 2006.
Klueting, Harm: Das konfessionelle Zeitalter. Europa zwischen Mittelalter und Moderne. Darmstadt, 2007.
MacCulloch, Diarmaid: A reformáció története. Bp., 2011.
McGrath, Alister E.: Kálvin. A nyugati kultúra formálódása. Bp., 1996.
Reinhard, Wolfgang: Felekezet és felekezetszerveződés Európában. A tudományos diskurzus fejleményei, Bp., Gondolat, 2017. (Collectanea studiorum et textuum)
Szántó Konrád: A katolikus egyház története. II. k. Bp., 1985.
Timkó Imre: Keleti kereszténység, keleti egyházak. Bp., 1971.

Kultúrtörténet

Burke, Peter: Népi kultúra a kora újkori Európában. Bp., 1991.
Friedell, Egon: Az újkori kultúra története. több kiadás, több kötet
Imhof, Arthur E: Elveszített világok. Hogyan gyűrték le eleink a mindennapokat ... Bp., 1992.
Kelényi György: A barokk művészete. Bp., 1985.
Kelényi György: A manierizmus. Bp., 1995.
Nyíri Tamás: A filozófiai gondolkodás fejlődése. Bp., 1973.
Pevsner, Nikolaus: Az európai építészet története. Bp., 1972.
Seligman, Kurt: Mágia és okkultizmus az európai gondolkodásban. Bp., 1987.
Sévilla, Jean: Történelmileg inkorrekt. Bp., 2013. (Galilei, az egyház és a tudomány 73-96)
Strauss, Leo–Cropsy, Joseph (szerk.): A politikai filozófia története. Bp., 1994.

Az oszmán birodalom

Fodor Pál: A szultán és az aranyalma. Tanulmányok az oszmán–török történelemből. Bp., 2001.
Hegy Klára–Zimányi Vera: Az oszmánok Európában. Bp., 1986.
Lewis, Bernard: Isztambul és az oszmán civilizáció. Bp., 1981.
Zimányi Vera: Lepanto 1571. Bp., 1983.

Gyarmatok, Amerika

Anderle Ádám: Latin-Amerika története. Bp., 1998.
Bitterli, Urs: „Vadak” és „civilizáltak”. Bp., 1982.
Boorstin, Daniel J.: Az amerikaiak. Bp., 1991.
Wittmann Tibor: Latin-Amerika története. Bp., 1971.
Wolf, Eric R.: Európa és a történelem nélküli népek. Bp., 1995.